

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inserati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškova trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Zadnji opomin Japoncem:

Angleška demarša v Tokiju

Včeraj je angleški veleposlanik izročil japonski vladi noto, v kateri Anglija ponovno predlaga mirno poravnavo tiencinskega konflikta — V nasprotnem primeru mora Japonska računati s skupno fronto Anglije, Francije in Amerike

London, 21. junija. br. Po seji zunanjega političnega odbora vlade in po izjavi ministrskega predsednika Chamberlaina v spodnji zbornici je zunanji minister lord Halifax sprejel japonskega veleposlanika in mu obrazložil stališče angleške vlade glede položaja v Tienčinu. Ponovno je ponudil mirno poravnavo naglašajoč, da smatra angleška vlada dogodek v Tienčinu še vedno incident lokalnega značaja in želi, da se kot tak uredi. Če bi pa japonska vlada to miroljubno ponudbo Anglije odklonila, bo Anglija prisiljena izdati najodločnejše ukrepe za zaščito svojih pravic.

Japonski poslanik je izjavil, da bo to nemudoma sporočil svoji vladi, ni pa sam zavzel nikakega stališča.

Istočasno je angleški veleposlanik sir Robert Craigie v Tokiju izročil japonski vladi noto, v kateri je na enak način obrazložil stališče angleške vlade in uradno sporočil angleško ponudbo za mirno poravnavo. Zunanji minister je obljubil, da bo japonska vlada angleški predlog skrbno proučila in nanj odgovorila. Vlada je imela včeraj dopolne dolgotrajno posvetovanje, po katerem je predsednik vlade odšel v avdienco k mikadu, zunanji minister Arita pa je nato sprejel angleškega veleposlanika in mu sporočil odgovor japonske vlade. Angleški poslanik je ta odgovor takoj sporočil v London. Zvečer se je sestel zunanji politični odbor ministrov, da ta odgovor, ki doslej še ni bil objavljen, prouči.

London, 21. junija. br. Izjave, ki jih je podal ministrski predsednik Chamberlain v spodnji zbornici o položaju v Tienčinu in o stališču angleške vlade, kljub rezerviranosti, ki jo je pri tem očitaval, v političnih krogih brez pridržka odobravaljo. Splošno prevladuje v angleški javnosti prepričanje, da sedanja negotovost in napetost v Tienčinu ne more več dolgo trajati. Nadmoč, ki jo imajo japonski vojaški krogi nad japonsko vlado, postaja vedno očitnejša. Grožnja, ki jih je naslovila japonska vlada na naslov Anglije, niso imele nikakega učinka. V Londonu se za vedajo, da mora Japonska računati s tem, da v primeru odkritega konflikta ne bo imela posla samo z Anglijo, marveč tudi z Ameriko in Francijo.

Protest Amerike

Tokio, 21. junija. AA. (Reuter): Agencija Domey poroča, da je ameriški odpravnik poslov o priliki včerajšnjega obiska izročil zunanjemu ministru Aritu protestno noto Zedinjenih ameriških držav proti bombardiranju posesti ameriških državljanov na Kitajskem in proti blokadi Kulangsua.

Poostrena blokada Tiencina

Singapur, 21. junija. z. Vest, ki prihaja iz Tiencina, kaže na čedalje bolj kritičen položaj. Japonske oblasti v Tienčinu in Pekingu so organizirale v največjem obsegu agitatorske skupine, ki huiškajo Kitajce proti Angležem ter prireajo po vseh večjih kitajskih mestih, ki so jih Japonci zavzeli, obsežne demonstracije. Mesta so preplavljena s pamfleti in letaki, s katerimi pozivajo Japonci Kitajce, naj preprečijo „angleške barbarje“, naj bojkotirajo angleško blago, zahtevajo vrnitev vseh koncesij in podobno.

Blokada angleške in francoske koncesije v Tienčinu je sedaj popolna. Rečna plova, ki jo opravljajo parniki britanske družbe „Jardin et Matheson“, je popolnoma ukinjena. Vse parnike družbe so japonske oblasti zadržale v Tangkaju in noben angleški parnik ne sme zapustiti pristanišča v Tienčinu.

Japonci hočejo s pomočjo blokade popolnoma onemogočiti angleški, ameriški in francoski trgovski promet ter na ta način prisiliti trgovski svet v Tienčinu, da bi interveniral pri svojih vladah za doseg kompromisa z Japonci. Japonci skušajo zasedati celo razprtje med Angleži, ki bivajo v Tienčinu. Velika angleška tobačnica „Tsoong“ je bila prisiljena zapreti svoja pristanišča. Prebivalstvo blokiranih koncesij ima živeža za šest mesecev.

Električni tok v žičnih ovirah

Tokio, 21. junija. AA. (Reuter). V bodočo žico okoli angleške in francoske posesti v Tienčinu so snoči ob 22. napeljali električni tok, da bi preprečili tihoapostvo in prekinili vsako zvezo s protijaponskimi elementi, ki se skrivajo na angleškem področju.

Nov incident

London, 21. junija. br. Včeraj je prišlo na Jangceju do novega incidenta med Angleži in Japonci. Angleška topničarka „Charab“ je pri Yusuungu izkrcala večje

količine živil za tamošnje Angleže. Japonci so hoteli to preprečiti in so pozvali poveljnika, da dopusti japonskim vojakom, da tovor preiščejo. V odgovor so angleški mornarji naperili na japonske vojsake strojnice, tako da so bili Japonci prisiljeni oditi praznih rok. Japonski zunanji minister je zaradi tega dogodka izročil angleškemu poslaniku protestno noto, v kateri se japonska vlada sklicuje na neko pogodbo, po kateri imajo japonske oblasti pravico preiskati tovor vsake sumljive ladje. Angleži oporekajo obstoj take pogodbe.

Na vrsto pride tudi Šanghaj

Berlin, 21. junija. z. V tukajšnjih političnih krogih posvečajo veliko pozornost dogodkom v Tienčinu. Verjetno je, pišejo nekateri listi, da bo vprašanje koncesij mnogo bolj pereče, če bi prišlo do vojne. V tem primeru ne bi šlo samo za tuje koncesije v Tienčinu, temveč tudi za mednarodne koncesije v Šanghaju. Borba za mednarodne koncesije v Šanghaju bo mnogo bolj ostra kakor za one v Tienčinu. V Vzhodni Aziji, ki jo hoče Japonska

obnoviti po svojih načelih in potrebah, po mnenju Japoncev ni več prostora za tuje.

Poveljnik ameriškega brodoma v Tienčinu

Tienčin, 21. junija. o. Vrhovni poveljnik ameriškega vojnega brodoma na Daljnem vzhodu, admiral Yarnel, je prišel iz Pekinga v Tienčin, kjer bo ostal 8 dni. Danes je pregledal ameriško pomorsko vojsko. Admiral ima izredna pooblastila in more postopati v važnih primerih brez posvetovalstva z vlado v Washingtonu.

Sporazum v Moskvi prihodnji teden?

Zaradi napetosti na Daljnem vzhodu želi London pogajanja čim bolj pospešiti in bo ustregel vsem ruskim zahtevam

London, 21. junija. br. »Daily Express« pravi, da je prav zaradi dogodkov na Daljnem vzhodu angleška vlada podvrzla vse, da bi se čimprej končala pogajanja z Rusijo. Zato se bodo pogajanja razširila tudi na javstva na vzhodni meji Rusije. V Londonu upajo, da bodo pogajanja v Moskvi ta teden že toliko napredovala, da bodo lahko v pričetku prihodnjega tedna objavili doseženi sporazum.

Pariz, 21. junija. z. Po Göbbelsovem govoru v pariških političnih krogih ne dvomijo več, da se je Berlin odločil za priključitev Gdanska k Nemčiji. Očitno so v Berlinu še vedno mnenja, da zaradi Gdanska ne more priti do evropske vojne. Zaradi tega naglašajo v Parizu, da je mogoče rešiti mir le tedaj, če bodo totalitarne države prepričane, da ne morejo ničesar več storiti in doseči z uporabo nasilja, ne da bi prišlo do vojne, ki bi bila po prepričanju francoske javnosti katastrofalna za one, ki jo izzval. Zaradi tega smatrajo, da je čimprejšnja sklenitev pakta z Rusijo tembolj potrebna.

Najširša pooblastila Strangu za sklenitev pogodbe

Pariz, 21. junija. e. V Parizu so prejeli obvestilo iz Londona, po katerem je bilo Strangu poslano navodilo po kabelogramu, da naj pospeši pogajanja in da brez odlašanja zaključi obrambno zvezo. Po tem obvestilu, ki jih je snoči dobil dopisnik »Temps« v Londonu, v angleški

prestonici žele, da se pogajanja zaključijo še pred koncem tega tedna. Strangu in angleškemu veleposlaniku v Moskvi so bile zaradi tega dane svobodne roke.

Kaj zahtevajo Rusi

London, 21. junija. z. Predsednik vlade Chamberlain se po zadnjih vesteh še ni odločil sprejeti brezpogojno vse predloge Rusije, ki se tičejo baltičskih držav. Rusija zahteva brezpogojno, da Anglija in Francija prepustita Rusiji popolnoma svobodno roko glede baltičskih držav, kakor imata Belgija, Holandske in Švice. Popolna svoboda glede vplivanja na notranjo in zunanjo politiko baltičskih držav in glede usode teh držav v bodočnosti je ruski pogoj sine qua non. Enako ne bo Rusija popustila od svoje zahteve in svojega pogaja glede posebne pogodbe med ruskim in francoskim generalnim štabom. Ta pogodba mora po ruskih zahtevah biti podpisana, preden bo podpisana splošna pogodba med Anglijo, Francijo in Rusijo. V komiteju za zunanje zadeve ima lord Halifax težavno stališče, ker so v njem poleg Chamberlaina tudi John Simon, Samuel Hoare, Kingsley Wood. Lord Halifax čisto težko prepriča te državnike, da je nujno pristati na koncesije, posebno, v kolikor se tičejo Rusije. Kljub temu vlada v londonskih političnih krogih optimizem o izidu pogajanj. V četrtek bo Strang dobil odgovor na zadnje ruske predloge in v petek ali v soboto bodo končni razgovori za sklenitev pogodbe med Anglijo, Francijo in Rusijo.

Rumunija — Turčija — Egipt

Politični pomen obiska egiptskega zunanjega ministra v Bukarešti

Bukarešta, 21. junija. e. 25. junija pride v Bukarešto na službeni obisk egiptski zunanji minister Jahija paša. Glede na to v tukajšnjih političnih krogih opozarjajo, da je to prvi obisk egiptskega zunanjega ministra rumunjski prestolnici in da je njegov mednarodni pomen izredno velik glede na splošno situacijo po svetu in v zapadnem delu Sredozemskega morja. Prijateljski odnosi med Rumunijo in Egiptom bodo v kratkem postali najprišnejši, ker gre za prisrčno sodelovanje

na eni strani med Rumunijo in Turčijo, na drugi strani med Turčijo in Egiptom. Pomen Egipta, pravijo v tukajšnjih političnih krogih, je v tem delu Sredozemskega morja zelo velik glede na to, da Egipt kontrolira Sueski prekop, Turčija Dardanele in Rumunija ustje Dunava. Sodelovanje med temi tremi državami je lahko najboljše pomena za uvrstitev mednarodnega mira v tem delu Evrope. Po obisku v Rumuniji bo egiptski minister obiskal tudi Sofijo.

Angleško oboroževanje v zraku

Tedensko izda Anglija v ta namen 2 milijona funtov

LONDON, 21. junija. br. Snoči je na nekem zborovanju v Londonu govoril letalski minister Kingsley Wood o razvoju britanske letalske produkcije. V svojem govoru je omenil, da izda letalsko ministrstvo tedensko po dva milijona funtov za nova letala, motorje in druge potrebščine. Gotovo po vsem svetu ni nikogar, ki bi ne bil vesel, ko bi se ljudje spametovali in v pomirili. Dokler se pa to ne zgodilo, se Anglija ne bo nehala oboroževati. Doslej so le angleške tovarne izdelovale

letala znanega tika »Hawker«, ki spadajo med najhitrejša letala na svetu in tudi med najbolj oborožena. Na teh letalih je vdelanih po 8 strojnic. Sedaj je angleška vlada poverila gradnjo teh letal tudi nekaterim belgijskim tovarnam, ker angleške tovarne ne morejo zadostiti vsem naročilom. Letala tipa »Hawker« dobavljajo angleške tovarne razen angleškemu letalskemu ministrstvu tudi Kanadi, Južni Afriki in Jugoslaviji.

Italijanska vojska v Albaniji

London, 21. junija. br. »Daily Telegraph« poroča iz Rima, da vidijo v italijanski

javnosti v potovanju maršala Badoglio po Albaniji namen reorganizirati tamkajšnje italijanske vojaške posadke. V bodočo bosta v Albaniji dva italijanska »armadna zbor« s 6 divizijami, izmed katerih bo ena motorizirana. Italija bo imela odtlej v Albaniji stalno 80.000 vojakov.

Španija ostane nevtralna?

London, 21. junija. o. Politični krogi v Londonu pripisujejo precejšnjo važnost izjavi Španskega generala Arande, branitelja Ovieda, ki jo je dal zastopniku »Daily Expressa«. Aranda je izjavil, da bo Francova Španija ostala v svetovnem spopadu nevtralna. Čim bi izbruhnila vojna, bo Španija samo zavarovala svoje meje in kolonije. Španija bo svoj dolg Italiji in Nemčiji za pomoč v državljanski vojni povrnila s trgovinskimi pogodbami in kulturnimi zvezami. General je tudi dejal, da je Nemčija ponudila Španiji ureditev cest in mostov in da je tudi neki finančni sindikat v Nizozemski baje ponudil posojilo 20 milijonov funtov za gospodarsko obnovo.

Nova zarota »Železne garde«

Bukarešta, 21. junija. e. Širijo se vesti, da je bilo v zadnjih dneh spet aretiranih več članov bivše Železne garde. Po vestih, ki krožijo v prestolnici, so oblasti odkrile zaroto, ki ni bila naperjena samo proti ministrskemu predsedniku Calinescu. Širjenje teh glasov še ne potrjuje.

Angleški manevri

Kairo, 21. junija. e. V pristanišču Aleksandrije se je zbralo 71 edinic angleške vojske, med njimi več velikih križark. Na ladjah je vsega skupaj 12.000 mož. Brodovje bo imelo te dni velike manevre ob egiptski obali, v glavnem pa ob ustju Sueskega prekopa.

Francija bo zgradila novo podmornico »Feniks«

Pariz, 21. junija. AA. Predsednik vlade Daladier je izjavil v senatu, da je vlada sklenila, da se takoj začne graditi nova podmornica istega tipa, kakor je bila podmornica »Feniks«. Nova podmornica bo imela tudi isto ime.

Izredna vročina v polarnih krajih

Stockholm, 21. junija. e. V krajih polarnega kroga in severno od njega vlada že več dni neobičajno velika vročina. Temperatura znaša okrog 30 stopinj Celzija in je torej višja nego v Rimu. V mnogih krajih so bile tudi velike nevihte. V severni Švedski je strela ubila dve osebi, a v bližini Gottenberga je treščilo v šotor, pod katerim je vedrilo pet mladenčev. Vseh pet so morali prepeljati v bolnico.

„Katoliška riječ“ o Slovačkah

»Katoliška riječ«, ki izhaja v Splitu, objavlja članek »V senci tuje gospodstva«. V tem članku izvaja med drugim: »So morda pri nas ljudje, ki mislijo, da so Slovaki zares navdušeni za ono »svobodo«, ki jo nekateri njihovi listi tako silno hvalijo, in da so sami hoteli imeti svojo lastno državo. Danes je morda še peščica ljudi, ki se navdušuje za ono, kar sedaj imajo Slovaki. Ali velika večina Slovačkov brez razlike političnega prepričanja danes s tožno ironijo priznava: »Osvojiteli smo se svobode...«. Tam na desnem bregu Dunava se visoko vije rdeča zastava s črnim ključastim križem, te zastave vise tudi po drugih slovaških mestih, po ulicah Bratislave pa vsako nedeljo korakajo uniformirane čete nemške mladine. Po uličnih vogalih se od časa do časa pojavljajo zjutraj ogromni lepaki, ki pozivajo na pripojitev... Po podstrežnih sobah pa sanjajo razočarani študentje, s pogledom polnim hrepenenja, o novi svobodni domovini. To je upanje, ki jih edino še budi v teh težkih dneh, to je zaro, morda še oddaljena, komaj vidljiva, ki pa se vendar že prikazuje skozi megle in oblake v Bratislavi, v Pragi in širom vseh slovaških in čeških vaseh...« Tako piše »Katoliška riječ«, ki pač nima vzroka, da bi pristransko gledala na razvoj dogodkov na Slovačkah.

Nj. Vel. kralj Peter na Cetinju

Cetinje, 21. junija. Povsem nenadoma se je včeraj pripeljal iz Miločera na Cetinje Nj. Vel. kralj Peter II. Od tod je krenil preko Njeguša, Trojice in Budve nazaj v Miločer. Čeprav na Cetinju obisk kralja ni bil napovedan, se je takoj po njegovem prihodu vse mesto zgrnilo na ulice in sprejelo vladarja z nadvse prisrčnimi in navdušenimi ovacijami. Kralj je sam vodil svoj avto, v katerem sta sedela poleg njega dva njegova gimnazij-ska tovariša. V drugem avtomobilu mu je sledilo njegovo spremstvo z adjutantom generalom Barjaktarovićem. Kralj je bil vidno presenečen sprito tako spontanosti in prisrčnih izrazov udanosti in radosti Cetinjcjev.

Joca Jovanović †

Beograd, 21. junija. r. Včeraj popoldne je v Ohridu, kjer se je mudil na politični turneji, nenadno preminil, zadet od kapi eden najuglednejših srbskih politikov in bivših diplomatov Joca Jovanović. Vest o njegovi nenadni smrti je izzvala v vsej javnosti globok vtis. Truplo pokojnika bo prepeljano v Beograd, kjer bo položeno na mrtvaški oder. Pokojni Joca Jovanović je bil predsednik bivše srbske zemljoradniške stranke in eden izmed glavnih predstavnikov beograjske združene opozicije. Po končanih studijah je vstopil v službo zunanega ministrstva in je bil dolga leta diplomatski predstavnik Srbije v raznih tujih državah. Po prevratu je bil nekaj časa zunanji minister, nato pa več let poslanik na Dunaju, Londonu in Washingtonu. Po osnovanju zemljoradn. stranke je bil leta 1920 izvoljen za poslanca in je od tedaj vedno stal v ospredju političnega življenja. Tudi pri svojih nasprotnikih je zaradi svojega širokega obzora in svoje koncilantnosti užival velik ugled. Dobro je poznal tudi naše slovenske razmere in je aktivno sodeloval pri koroskem plebiscitu. Čast njegovemu spominu!

Beograd, 21. junija. e. Pogreb umrlega predsednika Zemljoradniške stranke Joca Jovanovića bo v četrtek 22. t. m. ob 16 iz Saborne cerkve.

Nameste Joca Jovanovića, ki je bil poslanec za oplenaki srez, pride v narodno skupščino njegov namestnik Miladin Jakovljević, kmet iz Trnove.

Slovaška delegacija v Beogradu

Beograd, 21. junija. p. Od snoči se mu-di v Beogradu delegacija slovaške vlade pod vodstvom poslanca in tajnika trgovske zbornice v Bratislavi Jana Liške. Slovaki so prišli v Beograd, da bi se pogodili z zastopniki naše vlade za začasni provizorij, na podlagi katerega naj bi se razvijali trgovinski odnosi med obema državama.

Španger pomiloščen

Trst, 21. junija. br. Pred devetimi leti je bil od fašističnega tribunala obsojen na 30 let robije zaradi požiga šole v Prešeku Alojzij Španger. Sedaj, ko je odsedel že devet let, je bil pomiloščen in izpuščen iz zapor. Pomilošitev ima politično ozadje in je zbudila med primorskimi Slovenci veliko pozornost.

Generalštabni razgovori med Rimom in Berlinom

Berlin, 21. junija. e. Včeraj so se pričeli v Friedrichshafnu razgovori med vrhovnim šefom nemške mornarice velikim admiralom Roederjem in italijanskim admiralom Cavanijarjem. Zatrjujejo, da predstavljajo ti razgovori del nemško-italijanskih generalštabnih razgovorov, katerih cilj je sodelovanje nemških in italijanskih sil na kopnem, v zraku in na morju. Kakor znano, so se razgovori glede sodelovanja vojske na kopnem in glede sodelovanja letalskih sil vršili že popreje.

Pomen italijanskih pomorskih manevrov

Dunaj, 21. junija. br. »Wiener Montag« poroča o italijanskih pomorskih manevrih okoli Tangerja in pravi med drugim: Mussolini je že nekoč izjavil, da neče biti suženj Sredozemskega morja. Sedaj bo italijansko vojno brodomje prvič prešlo skozi Gibraltarsko ožino na Atlantski ocean. S tem hoče Italija pokazati, da je potrebna revizija tangerskega statuta in da bo v tej zadevi podpirala nacionalno Španijo.

Borzna poročila.

Curli, 21. junija. Beograd 10.— Paris 11.755, London 20.7725, New York 443.625, Bruselj 75.45, Milan nejasno, Amsterdam 235.62, Berlin 177.95, Praga 15.02, Varšava 83.62, Bukarešta 3.25.

Ameriška letalska policija

prevzema neštete naloge od pomožnih akcij pri povodnih do prevozov zlata

Sicer je letalska policija uvedena tudi v nekaterih evropskih državah, n. pr. v Franciji, Angliji, Nemčiji, Rusiji in Italiji, vendar njen delokrog ni tako velik kakor ameriške policije. Razen tega se letalska policija v evropskih državah šele razvija, ker je bila ustanovljena nedavno. Zato ameriške letalske policije ne moremo primerjati z evropsko. Velika prostranost Zedinjenih držav je zahtevala že pred vojno uvedbo samostojne, predvsem neodvisno delujoče letalske policije.

Letalska policija v Ameriki je prevzela že zdavnaj posebno važno nalogo v boju z elementarnimi nevarnostmi, predvsem ob priliki velikih povodnih in gozdnih požarov. Spustila se je pa tudi že večkrat v boj z zloglasnimi ameriški gangsterji, ter dosegla tudi v tem pogledu lepe uspehe. Najboljši primeri njene sposobnosti in delavnosti so številne pomožne akcije pri povodnih v območju Missisipijskega. V primeru povodnih letalska eskadrila zavaruje evakuacijo ogroženih krajev, skrbi za preskrbo prebivalstva z živili in predvsem nadzira, kako se voda razliva v posameznih krajih ter tako ob pravem času obvešča prebivalstvo o nevarnosti. Razen tega tudi preganja roparske tolpe, ki se skušajo navadno udeleževati ob takšnih prilikah, ko so ljudje zmedeni ter v strahu zapuščajo domove. Pri tej svoji službi se poslužuje najmodernejših vojaških pripomočkov.

Da naloge letalske policije daleč presega delokrog navadne policijske službe, nam dokazuje zlasti udeleževanje ameriške letalske policije pri gašenju in omejitvah gozdnih požarov. Gozdni požari so povzročali v severozahodnih državah unije še do l. 1920 vsako leto nadogledno škodo, a v zadnjih dveh desetletjih so vedno bolj redki, predvsem po zaslugi letalske policije. Prejšnje čase niso mogli velikih gozdnih požarov lokalizirati drugače, kakor da so zaposlili cele armade drvarjev, ki so iskali drevje v velikih pasovih med gozdovi. Ta način lokaliziranja gozdnih požarov je bil zelo drag in tudi ni bil vselej uspešen. Zdaj omejujejo takšne požare s pomočjo policijskih letal tako, da mečejo v morje plamenov in v ogrožene dele gozda dinamitne bombe. Eksplozije bomb zaslišijo požar zelo hitro. Kljub temu tudi to gašenje ni enostavno in ne lahko. Pri njem se je ponesrečilo že mnogo pilotov ameriške policije, ki so strmoglavili z letali v goreč gozd ter umrli strašne smrti v morju plamenov.

Na podoben način gasijo tudi požare petrolejskih vrelcev. Ko se je avgusta leta 1935 vnela petrolejska sonda v Clevelandu ter je zubelj palopal 80 m visoko, je policijski letalec John Driggs z višine 120 metrov vrzel v plamen tri bombe ter poslal požar v pol ure. Vendar pa je njegovo letalo prevrnilo zelo močan navpični zračni tok, da je tresčilo na tla ter se razbilo v bližini vrelca. Pogumnega letalca so prepeljali hudo ranjenega v bolnico.

Manj nevarna je letalska služba na Aljaski. Velika površina te pokrajine in delno še nepreiskanih predelov ter zelo malo obljubenost pa tudi pomanjkanje prometnih zvez — vse to daje prednost letalu kot najpomembnejšemu sredstvu prometne in upravne službe. K najpomembnejšim nalogam letalske policije na Aljaski pa spada organizacija lova lososov. Ko losos konča svoje čudno ženitovansko potovanje iz morja v gorske potoke, preži letalska policija na to presejanje rib ter obvešča o njem ribiča, ki čakajo na obalah na bogat plen.

Razen tega prevzema letalska policija naloge spediterjev. Pogoste nesreče pri prevozu eksplozivov v tako zvanih smrtnih avtomobilih (v posebnih avtomobilih za prevoz dinamita) so končno prisilile prevzemnike, da so se začeli posluževati za te nevarne prevoze letal. Letala so za ta namen tako ideala ter varna, da doslej še ni bilo nobene nesreče. Letal se pa poslužujejo tudi za prevoz zlata od rudnikov do mest, kjer ga vlagajo v tresore bank. Letalca Frank Knight je najboljši plačani letalec ameriške letalske policije. Letal z zlatom vsak teden ter je že prevozil za več milijonov dolarjev zlata. Prejšnje čase je bil prevoz zlata zelo nevarna, ker so se bali gangsterjev in so bile potrebne cele eskadrile, ki so spremljale z zlatom naložene avtomobile ali vlake. Zato se je prevoz zlata z letali izkazal še posebno dobro.

Kar se tiče govorice o fantastičnih bojih med letali v zraku, med letalsko policijo in gangsterji, to treba reči, da so le izmišljotine piscev kriminalnih romanov in manuskriptov pustolovskih filmov. V boju z zločinci se letalska policija v resnici tudi zelo pogosto poslužuje letal, ker je mnogo bolj prožna in hitrejša od navadne policije, s tem pa še ni rečeno, da se mora spuščati v boje z gangsterji v zraku. Sicer imajo ameriški roparji tudi letala, vendar so to izjemni primeri.

Letalski promet nad Atlantikom

V 15 urah iz Amerike v Evropo

Javnost, ki jo držijo svetovni politični dogodki in neprestani napetosti, je posvetila malo pozornosti uvedbi normalnega letalskega prometa nad severnim Atlantikom. Prvi polet letalskega orjaka »Yankee Clipperja« so se izvršili s tako pravilnostjo, da so zadivili celo v letalstvu prebivalstva strokovnjake. Danes pride pismo iz Evrope v Ameriko v dveh dneh in Pan American Airways prevaža že tudi potnike.

Vsa zemeljska obla je sedaj opasana z rednimi letalskimi programi. Kdor se poda iz Londona na pot okoli sveta, preleti naslednje etape: London—New York—San Francisco—Honolulu—Midway—Wake Guam—Manila—Hongkong—Bangkok—Karihi—Basra—Aleksandrija—Rim—Marseille—Southampton. Potovanje traja 14 dni, pot, ki jo preleti, je dolga 17.300 angleških milj ali 27.835 km, velja pa 360 funtov, približno 90.000 din.

Pred nekaj meseci se niso verjeli, da bodo Američani izvršili svoj načrt za to letalsko zvezo, mislili so, da jih bodo prehiteli Angleži, ki so istočasno delali za vzpostavitev letalske zveze s Kanado. Američanu načrtu je zelo prav prišel konec španske vojne, ker gre zadnja etapa iz Lizbone do Marselje preko španskega ozemlja. Pri vzpostavljanju letalskih zvez nad Atlantikom oceanom so Angleži in Američani prišli do zaključka, da imajo na izbiro samo dve progi. Prva vodi iz Anglije do Nove Fundlandije in Kanade, to je tako zvana severna linija, druga južna pa iz Portugalske nad Azori naravnost do New Yorka oziroma po ovinku preko Bermudskih otokov. Prvo so izbrali Angleži, drugo Američani. Angleži, prezačeni s oboroževanjem, niso mogli pre-

vočasno pripraviti svojih štirimotornikov »Cabota«, Američani pa, ki so si nabrali dovolj izkušenj že v mnogoštevilnih poletih nad Pacifikom, kjer so organizirali zvezo s Honolulu, kjer so organizirali na Atlantik s svojimi 37-tonskimi »Yankee Clipperji«, ki imajo prostora za 72 potnikov, a so njihovo število pri poletih v Evropo omejili na 40.

»Yankee Clipperje« je opremljen z mnogimi motorji Boeings in je manevriranje z njim na vodi vsled njegove ogromne teže jako težavno. Tudi start ni lahek, zato so izbrali za vožnje elite ameriških pilotov.

Angleški »Cabot« tehta samo okoli 23 ton. Njegov start je mnogo lažji. Z bencinom ga preskrbujejo v zraku pridejleni mu bombniki »Harrowa«. Ta način dodajanja bencina je razmeroma zelo lahek in hiter, v teku 10 minut je mogoče s pomočjo posebnih cevi preliti 1000 galonov bencina iz bombnika v transatlantsko letalo. Američani imajo nad Angleži to premoč, da bo njihova proga služila obnem za potniški in poštni promet, dočim bo služila angleška samo za prevoz pošte. Američani bodo letali celo leto, Angleži pa samo poleti.

Let »Yankee Clipperja« se vrši v etapah. Po startu leti pilot najprej do Azorskih otokov, 3840 km; v primeru neugodnega vremena se lahko odloči do Bermudskih otokov — 1250 km in leti šele od tam na Azore. Naslednja etapa vodi do Lizbone — 1700 km, odkoder bodo potniki mogli odleteti do vseh evropskih prestolnic, dočim bo »Yankee Clipper« nadaljeval svojo pot do Marselja in od tam v Southampton.

52

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

— Pred pičlo uro na vrtu hiše, kjer nihče ne stane in ki stoji blizu groba Svetega moža na bregu usahlega studenca na južni strani mesta. Tisti, ki je stopil na vrt v tej obleki, ga je zapustil v drugi obleki.

Potem so obsuli Omarja, sina Mustafovega, z novimi in novimi vprašanji. Odgovarjal je na nje tako podrobno, kakor je le mogel v nadi, da bo njegova nagrada za to tem večja. Tisti legionar se je preoblekel v belo platneno obleko, na glavi je imel veliko čelado, ki si jo je potegnil na oči, na katerih je imel črne naočnike. Odhajal je hitro, zelo hitro proti mestu.

— Tako! — je zakričal nemški senžant na podnarednika iste narodnosti, stoječega kraj njega na drugi strani. — Sam! Nihče mu ni pomagal! Toda denar je moral imeti. To je gotovo. To očitno pomeni, da hoče prispeti s prvim vlakom na obalo. Teci hitro na kolodvor in vzemi s seboj dva moža. Ne pozabi na opis, kakor ga je povedal ta umazanec, — bela platnena obleka, čelada in črni naočniki. Poskrbi, da se ti zopet ne izmuzne, Zdj pa le urno na pot!

Potiskal je podnarednika pred seboj skozi vrata in sam je odhitel z njim, da bi poročal svojemu kapitanu o tem, kar se je bilo zgodilo. Treba je takoj vse ukeniti... telefonirati na vse postaje, da bi temeljito pregledali vse vlake... poslati patrulje, da bi preiskali vse ulice...

Omar ben Mustafa je presenečeno zrl na njegovo naglo odhod. potem se je pa obrnil k prostaku, ki ga je bil privedel v to sobico.

— Siromašen in gladen sem, — je jel tarnati. — Kje je mojih petdeset frankov?

— Pridi sem jutri, ti črna mrha, — je zagodrnjal vojaka. — In če boš imel dovolj sreče, dobiš morda nekaj centimov.

Orientalški fatalizem je zatrl silni gnev, ki je bil že prevzel mladega Arabca. Se nikoli ni bil poskušil biti pošten in po tej žalostni izkušnji tega tudi več ne bo poskušil.

V Oran namenjeni vlak je prispel na kolodvor v Tizigounu z znatno zamudo David Kent, ki je sedel na peronu, se je zdaj pa zdaj izpod čela ozrl na moža, sedečega na drugi klopi, na moža v beli obleki, cigar obraz je bil skoraj povsem skrit za novinami. Ta mož niti enkrat ni dvignil glave. Zdelo se je, da se ne zanima za potnike, ki so se izprehajali po peronu. Celo takrat se ni zganil, ko so stopili na kolodvor trije možje francoske tajske legije in jeli temeljito pregledovati vse potnike. Sedel je še vedno tiho, le z rokami, ki so mu naenkrat otrpnile, je še bolj približal novine k obrazu.

Kentovo srce je jelo naglo utripati. Kaj se je zgodilo? Čemu so prišli ti ljudje? Koga iščejo tu? — Pa menda vendar ne Ellisona? Ne, to ni mogoče! Kdo bi mogel vedeti, da je poskušil Ellison pobegniti? Taka nesreča je povsem izključena.

— Križi božji — eden izmed treh mož se ozira zdaj na Ellisona... kakor bi... zdaj gre hitro k njemu... in zdaj mu je položil roko na ramo.

V konstrukciji letal Američani ne mislijo ostati pri »Yankee Clipperju«. Že nekaj mesecev delajo poizkuse z novim letalom, ki ga je skonstruirala »Consolidated Aircraft« in ki bo preletelo Atlantik v 15 urah. Pošta, poslana iz Pariza, bo 24 ur pozneje dostavljena naslovljenemu v New Yorku in že nekaj ur kasneje v drugih večjih mestih Amerike. To novo ameriško letalo, ki bo lahko brez pristajanja preletelo 15.000 km, bo tudi za ameriško armado ogromnega pomena. Zato drže vse podrobnosti konstrukcije v največji tajnosti.

Na švedskem znižujejo davke...

Presrečna država, kjer ni nezaposlenosti, kjer zvišujejo mezde in kjer sam finančni minister predlaga znižanje davkov

Na švedskem se začena nova doba konjunktura. Med tem ko po vsem svetu tožijo nad slabimi časi, se mrzlično oborožujejo ter s strahom gledajo v bodočnost, žive na švedskem zadovoljno in srečno, kakor da nimajo s tem svetom nobenih zvez. Nedvomno ni nobene države, ki bi se lahko kosala s švedsko v tem pogledu, da bi prav zdaj zniževala davke. Posebno zanimivo je, da je znižanje davkov predlagal socialistični finančni minister Wigforss, ki bo letos že obhajal šestletni svojega delovanja v tej funkciji. Wigforss je predlagal znižanje davkov na kapitaliste in na dobičke družb. To pač dovoljuje švedsko narodno gospodarstvo in finančni minister je tako zelo spretno izrugal svojim nasprotnikom iz rok orožje. Kapitalisti ga zdaj pač več ne kritizirajo, temveč celo hvalijo. Če bo treba med proračunskim letom zvišati davke, bo ovsem jasno, zakaj bodo morali to storiti: zvišali jih ne bodo zaradi izdatkov za socialno skrbstvo, kulturne namene itd. L. 1929, ko je bila kultura na višku, je švedska izvozila po morju 11.000.000 ton železne rude, a lani je bila ta številka še celo precejšna za 2.000.000 ton, kar je pač dovolj govorno. Razen tega so izvozili še 277.000 ton železnega jekla in železa, to se pravi 19 odstotkov več kakor l. 1929.

Ta konjunktura je očitna povsod na švedskem. V tej državi ni nezaposlenih, letos so porasle mezde proti lanskim Seveda pa švedska ni odrezana od sveta, da bi se švedom godilo tako dobro le zato, ker nečijo imeti nič skupnega z drugimi manj srečnimi državami. Švedom se godi prav dobro zaradi blaznega oboroževanja drugih evropskih držav. Na glaslo je švedska železna ruda in švedsko jeklo. Železo in jeklo je pa dandanes že skoraj več vredno kakor zlato zlasti v nekaterih državah, ki so pripravljene kupovati švedsko rudo s suhim zlatom. Zato tudi švedsko narodno gospodarstvo tako lahko prenese povečanje izdatkov za socialno skrbstvo, kulturne namene itd. L. 1929, ko je bila kultura na višku, je švedska izvozila po morju 11.000.000 ton železne rude, a lani je bila ta številka še celo precejšna za 2.000.000 ton, kar je pač dovolj govorno. Razen tega so izvozili še 277.000 ton železnega jekla in železa, to se pravi 19 odstotkov več kakor l. 1929.

Ta konjunktura je očitna povsod na švedskem. V tej državi ni nezaposlenih, letos so porasle mezde proti lanskim

sti. Njegov konstruktor David Davis je po 10 letnih poizkusih izumil poseben tip kril, ko dovoljujejo povečanje brzine za 20 odstotkov. Opremljen bo z dvema 18 cilindriškima motorjema Wright po 2000 konjskih sil. Razpetost kril bo 37 metrov, teža 25 ton, prostora bo za 52 potnikov, ki jim bo na razpolgo 28 kabin. Pristajal bo lahko na suhem in na vodi. Dal se bo v primeru vojne preurediti v bombnik, na katerem bo nameščenih 8 topov in nekaj strojnica.

da v nobeni državi na svetu ne vlada v notranjosti takšen mir ter da se nikjer drugje na svetu ne izboljšuje tako hitro življenjski standard. Nikjer drugje tudi nimajo tako popolnega socialno gospodarskega zakonodajstva in zaposleni se ne čutijo nikjer na svetu tako varni v svojih službah kakor na švedskem.

Kljub temu grozi nad švedsko oblak, ki marsikoga že vznemirja. O tem sicer ne govorijo, toda strah pred novo svetovno vojno se pojavlja tudi v tej srečni državi. Švedi se vprašujejo, ali se jim bo posrečilo odvrniti s striktno nevtralnostjo vse nevarnosti, ki groze s prihodnjo vojno tudi tej državi. Boje se bodočnosti prav zaradi tega, ker se jim godi tako dobro in ker je njihova država bogata...

Trenja med Nemci in Poljaki

V zadnjem času se stalno zaostruje razmerje med Nemci in Poljaki. Razni incidenti so na dnevnem redu. Na univerzi v Vratislavi nemški dijak poziva tovariše, naj takoj prekinajo vse tovariške stike s poljskimi visokoolci. V Kovnu je član »Deutscher Kulturverband« o priliki neke športne prireditve strgal poljsko zastavo s hotela, kjer je stanovala poljska ekipa. Litovska policija ga je obsodila na zapor. V Lodzu so poljske oblasti ustavile delovanje nemške pevске zveze in zapčale družbene prostore.

V Bydgoszu je ustavljenno delovanje »Casino Gesellschaft« in so njeni prostori prešli v roke Zveze poljskih branilcev domovine. Iz poslopja so odstranili takoj porske cesarja Wilhelma II. in fotelj, na katerem je l. 1904 sedel bivši cesar o priliki obiska tega mesta.

V Poznanju so razpustili »Evangelisches Vereinshaus«.

Redaktor »Kattowitzer Zeitung« je pobegnil v Nemčijo, ker se je bal obsodbe zaradi protipoljske propagande.

Selili se bomo!

Vse manufakturno blago prodajamo po izredno nizkih cenah. Le v Vašo korist bo, če nas čimprej obiščete!

MANUFAKTURNA TRGOVINA DOBRIH KVALITET

A. Žlender LJUBLJANA MESTNI TRG 22

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

60 PAR ENTLANJE

izuriranje, vezanje zaves, peila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12. 3. T.

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

LETOVISCARJEM

se priporoča Demšar Vinko, gostilna, Žiri. 1997

STROŠNO STANOVANJE komfortno, v sredini mesta, išče stranka treh odraslih oseb. Vselitev takoj ali najpozneje avgusta. — Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje«. 1990

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

POZOR!

Kupujem rabljene čevlje in moške obleke. — Klavžer, Vošnjakova 4. 2016

PRODAM

LES SUH

vsakovrsten, ladijska tla, parkete, furnir in zagine odpadke prodaja Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova 16. 2003

MOTORNJI COLN

dobro ohranjen, napredaj. — Ponudbe na upravo lista pod »Coln«. 1988

KLAVIR

dobro ohranjen, po ugodni ceni napredaj. Ponudbe na upravo lista pod »Klavir«. 1991

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH

si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri P. R. ŠKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 1. T.

OREHOVA JEDRCA

1. a bela, 5 kg Din 124.— Celi orehi 50 kg Din 350.— franko voznina razpošilja G. Drechsler — Tuzla. 2012

POHISTVO

vsakovrstne stole že od 18 din dalje, vsa popravila, politiranje oprave, najcenejše Zorman — Breg 14. 2015

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

NAJBOLJŠA RADJSKA REVILJA JE

NAŠ VAL

SPOREDI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice in radijskega sveta, filma smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

južno od Tizigouna in jih razrezali na kose.

Fenella dokaj dolgo ni ničesar vedela o Derek. Skrbelo jo je tako, da skoraj že ni mogla več spati. Pod očmi je imela temne kolobarje in razmišljala je samo še o edinem, vedno enakem vprašanju: Kaj se je zgodilo z Derekom? Ali so ga že poslali od tod? Če bi vsaj zvedela, kje je.

David Kent je bil tisti, ki je čez nekaj dni prinesel vest, po kateri je tako hrepenela. Seznanil se je bil z mladim častnikom francoske tajske legije. Povabil ga je na večerjo, kateri je sledila steklenica dobrega starega žganja in s previdnim vprašanjem je zvedel nekaj o Derek.

Poročnik Emile Lefèvre je bil sprva zelo oprezen. Toda njegova molčečnost se je končno vendarle omajala z dobrim starim žganjem in poročnik je priznal, da ni prav nobenega povišanja, da bi ne odgovarjal na vprašanja, ki mu jih je zastavljal Kent očitno samo iz radovednosti.

Tisti mladi Anglež Adair? — se je zarežal poročnik Emile Lefèvre. — To je ničvrednež, ki je hotel pobegniti prav zdaj, ko imamo toliko dela. Bal se je za svojo dragoceno kožo in prav za prav je imel prav. Tam, kamor smo ga poslali, se utegne prav kmalu razvneti divji ples.

— Goloboko obdujem vzorno disciplino francoske vojske, — je odgovoril Kent. — Da, vi znate vzdrževati red v svoji vojski. Hočete še častico žganja? Vse dobro gre v troje, kaj ne?

Lefèvre je radevolje privolil. Angležev ni imel rad, pač pa Skote, to je vendar nekaj čisto drugega. Skoti so skoraj kakor Francozi. Saj je vendar mnogo francoske krvi na Škotskem. Tako recimo kraljica Mary...